

Uhlí mizí, hrdost a paměť zůstávají

„Konec těžby je smutný, ale tradice musí žít dál,“ říká Milan Malich, předseda Spolku krojovaných horníků při obci Stonava

STONAVA – Na začátku roku 2026 se v Dole ČSM ve Stonavě definitivně zastaví těžba černého uhlí. Uzavřením posledního černouhelného dolu v České republice se symbolicky uzavírá téměř 250letá kapitola hornictví v regionu. Pro místní obyvatele i celé hornické společenství je to okamžik plný emocí, vzpomínek, ale i otázek do budoucna. O významu této události, o odkazu hornických tradic a o tom, jakým způsobem chce Spolek krojovaných horníků ve Stonavě zachovávat památku zdejších havířů, jsme hovořili s jeho předsedou Milanem Malichem.

Co pro Vás osobně a pro Stonavu znamená uzavření posledního černouhelného dolu v Česku?

Na Dole ČSM jsem pracoval od roku 1981 do roku 2013. Na tu dobu budu neustále vzpomínat, protože jsem tam poznal spoustu dobrých lidí

Spolek krojovaných horníků ve Stonavě

Založení: 22. března 1914 - ustavující valná hromada.

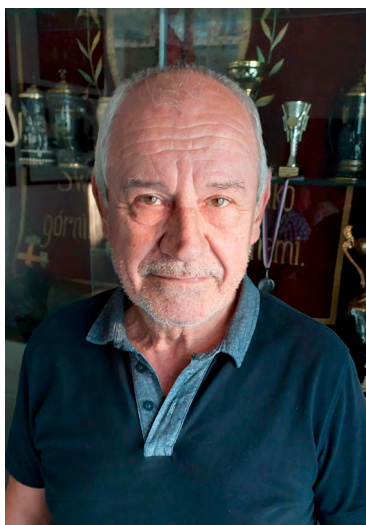
Počet členů: 73 (k září 2025).

Název: Původně Stowarzyszenie Górnicze dla Stonawy i okolicy, od roku 2015 Spolek krojovaných horníků při obci Stonava.

Činnost: Uchovávání hornických tradic, pořádání slavností, pietních akcí, prezentace krojů.

Cíl: Připomínat historii hornictví a udržovat komunitní identitu po ukončení těžby.

Symbolika: Krojovaní horníci reprezentují tradici, soudržnost a odvahu hornických generací.

Milan Malich, předseda Spolku krojovaných horníků při obci Stonava.

a měl jsem díky šachtě také dobré živobytí. Ukončení těžby negativně zasáhne celý region, protože mnoho místních firem je dodavatelem komponentů pro důl. Spousta lidí tímto přijde o práci – nejen samotní zaměstnanci OKD. V obci Stonava to pocítí obzvlášť, protože z těžby plynuly do obecního rozpočtu nemalé prostředky. Lidé, kteří tu žili z hornictví, budou muset najít nové cesty. I náš Spolek se bude muset uskromnit.

Jakou roli dnes hraje Spolek krojovaných horníků ve Stonavě?

Spolek krojovaných horníků při obci Stonava je součástí kulturně-společenského života v obci a hraje značnou roli při zachovávání místních tradic. Naši členové pořádají Zahradní slavnosti, slavnost svaté Barbory, kterých se mohou účastnit občané obce. Prezентujeme také hornické kroje, účastníme se pietních akcí a všech akcí, které obec pořádá. Také pečujeme o hornické artefakty v místním parku.

Změní se činnost spolku, jeho aktivity nebo poslání

Členové výboru stonavského spolku.

po uzavření dolu? Jak vidíte jeho budoucnost?

Tradice musí žít dál, i když těžba skončí. Nepředpokládám, že činnost spolku se zásadně změní, jen některé akce budou skromnější. Jeho budoucnost máme ve svých rukou. Je na nás, jak jej budeme propagovat, a zda se nám podaří získat nové členy. Chceme, aby si děti a mladí lidé uvědomovali, co pro naši obec znamenalo uhlí, i když sami už horníky nebudou.

Krojovaní horníci ze Stonavy při slavnostním průvodu.

Jak by podle Vás měla vypadat „paměť hornictví“ ve Stonavě, respektive na Karvinsku?

Naši roli je ukázat, že tradice není jen minulost, ale součást identity a hrdosti na region. Ve Stonavě v parku jsou důlní vozy, které připomínají šachty, jež těžily uhlí v katastru Stonavy. Zároveň je tam pomník horníkům, kteří zahynuli na Dole ČSM. Přejí si, aby lidé na naše havíře nezapomněli – nejen na jejich práci, ale i na odvahu a soudržnost, kterou vždy

projevovali. Věřím, že aktivity našeho spolku najdou podporu i v dalších letech. Víme, že v tom nejsme sami. V regionu jsou i jiné organizace, které usilují o zachování hornických tradic.

Co byste chtěl, aby si lidé i za mnoho let pamatovali o havířině a o těch, kteří ji vykonávali?

Přál bych si, aby se na horníky vzpomínalo jako na chlapy, kteří uměli zabrat. Že se uměli bavit, pomáhali, kde bylo třeba, že hornictví nebylo jen o uhlí, ale především o lidech, a nakonec že bez horníků by region nebyl tak bohatý a pestrý, jaký dnes je.

Co Vás osobně přivedlo do spolku a k jeho vedení?

Do spolku mě přivedl kamarád, který ho v té době vedl. Pracovali jsme spolu na šachtě. Tam byla skvělá parta, což platí i ve spolku. To mě okouzilo, stejně jako historie a havířské tradice. Ve spolku jsem se stal zapisovatelem, později mě zvolili místopředsedou a staral jsem se především o legislativu spolku. Za těch 30 let se vystříдалo několik předsedů. Nakonec předsednictví připadlo mně. Bylo to při 110. výročí spolku, tedy loni.

Festival, který uchovává hornické kořeny

Letošní ročník Fedrování s folklorem připomněl končící éru dobývání uhlí i kulturní bohatství regionu

HORNÍ SUCHÁ – V sále hornosušského Dělnického domu se v sobotu 27. září konal 13. ročník festivalu Fedrování s folklorem. Nápad na realizaci tohoto projektu vznikl během besedy s Jankem Mračnou, bývalým vedoucím vybavování Dolu ČSM.

„Přemýšleli jsme, jak spojit hornické zvyky a tradice s kulturou těch, kteří žili v našem regionu, i těch, kdo k nám přišli za prací do dolů a hutí. V tomto ‚kotli‘ se smíchaly a často i ztratily kořeny lidí přicházejících ze všech okolních krajů,“ říká Marian Weiser, hlavní organizátor festivalu, bývalý dlouholetý zaměstnanec OKD.

Tak vznikl program, ve kterém vystoupilo dosud více než 60 souborů a zpěváků ze všech regionů Čech, Moravy, Slezska, Slovenska, Polska i jiných zemí. Programy nejsou jen přehlídkou písní a tanců, ale bývají propojeny vtipnými scénkami ze života na šachtě nebo dokonce promítáním videí přímo z důlního provozu.

Hlavním pořadatelem akce je obec Horní Suchá, které při přípravě programu pomáhá místní skupina PZKO. Od prvního ročníku je festival Fedrování s folklorem podporován společností OKD a následně Nadací OKD. „Bez této podpory by nebylo možné divákům nabídnout program v nejvyšší kvalitě,“ zdůraz-

Společné číslo tanečníků ze souboru Suszanie, pěveckého sboru Chórek a polského Mix Orchestra na téma Havíři po šichtě.

ňuje Marian Weiser. Díky tomu mohli diváci vidět tak špičková profesionální tělesa, jako jsou brněnský VUS Ondráš, Lúčnica, SLUK, PULS,

Zlaté husle ze Slovenska, Śląsk z Polska nebo Fitos Dezső Társulat z Maďarska. O významu akce svědčí i to, že v minulosti nad ním převzaly

záštitu takové osobnosti, jako je manželka prezidenta ČR, hejtman MSK nebo velvyslanec Polské republiky. V letošním roce byl partnerem festi-

valu výbor pro národnostní menšiny zastupitelstva Moravskoslezského kraje.

Letošní ročník se konal v období, kdy se blíží konec dobývání uhlí v našem regionu, což si zasloužilo speciální program. Ten zahájilo představení folklorního muzikálu Kráčeři pod námi v provedení Poddukelského umeleckého ľudového súboru z Prešova. O tom, jak zapůsobil hudební příběh o životě horníků na obecnost, svědčily slzy v očích mnoha diváků.

„Projekt Fedrování s folklorem ještě nabude na významu po ukončení těžby černého uhlí v ČR. Stejně tak i činnost spolků krojovaných horníků a hornických důchodců bude uchovávat cenné dědictví tradic a zvyků těch, kteří po mnoho let svou těžkou prací vytvářeli podmínky pro lepší budoucnost dalších generací,“ zdůrazňuje Marian Weiser.

Slavnostní nástup s vlajkami zemí účinkujících a prapory hornických spolků, krojovaných horníků i důchodců.

Folklorní soubor Šmykňa z Ostravy – Tance z Liptova.

NOVÁ ŠICHTA

DOKÁŽEME VÍC NEŽ TĚŽIT UHLÍ

KOMU POMÁHÁME?

Především všem odcházejícím zaměstnancům z organizačních a zdravotních důvodů. Stejně tak jsme připraveni poradit i stávajícím zaměstnancům, kteří nebudou pokračovat v pracovním poměru v rámci útlumu či aktivit po ukončení těžby uhlí.

CO NABÍZÍME?

- Zpracování životopisu, motivačního dopisu.
- Poskytnutí informací týkajících se Úřadu práce (registrace, rekvalifikace, příspěvky).
- Pomoc s vyhledáním pracovních nabídek dle dohodnutých požadavků.
- Pomoc s přípravou na pracovní pohovor.
- Zprostředkování sociálního a psychologického poradenství.
- Poradenství s rozjezdem podnikání.
- Možnost využití PC pro vlastní potřebu v rámci hledání práce.

JAK SE ZÚČASTNIT?

- Kontaktujte nás pro domluvení termínu prvního setkání.
- Těšíme se na Vás v lokalitě ČSM-Sever a v Poradenském centru OKD v Karviné.

ČSM-Sever: budova Personálních služeb			Kancelář	
Markéta Klopčová	725 756 827, 596 451 141	marketa.klopцова@okd.cz	přízemí	13
Małgorzata Grzebień	601 113 767, 596 451 156	malgorzata.grzebien@okd.cz	přízemí	9
Jaroslava Kobiellová	724 858 912, 596 451 148	jaroslava.kobiellova@okd.cz	1. patro	122

Po dohodě nás najdete také v Poradenském centru OKD, tř. Osvobození 1721/9, Karviná-Nové Město.

www.novasichta.cz

Moderní skatepark navštěvují především děti a mládež.

Orlová má nový skatepark

ORLOVÁ – Orlová-Lutyně se dočkala – v ulici Ke Studánce byl slavnostně otevřen moderní betonový skatepark. Nyní novou sportovní plochu využívají skateboardisté, jezdci na koloběžkách, in-line bruslaři i cyklisté na BMX kolech.

Výstavba sportoviště o rozloze 1 252 m² vyšla na zhruba 13 milionů korun. Nový areál v odpovídá nejmodernějším trendům a chloubou je především bazénová část, která nemá v širokém okolí obdoby. Klíčovou roli při financování sehrála Nadace OKD, která prostřednictvím své výzvy Nadace

OKD obcím přispěla několika miliony korun. Hlavní část, více než 11 milionů, byla pokryta z Operačního programu Spravedlivé transformace. Díky této kombinaci podpory se podařilo realizovat projekt, který se stává významným centrem sportovního dění v regionu.

Oplocený a osvětlený skatepark je otevřen všem zájemcům. Nabízí prostor nejen pro aktivní trávení volného času dětí, mládeže i dospělých, ale také pro pořádání akcí s městským, okresním i krajským přesahem. Ty bude zajišťovat místní spolek Skateboarding Orlová, z. s.

Nový sportovní areál využívají nejen skateboardisté.

Ve Sviadnově ožilo dětské hřiště

SVIADNOV – Ještě donedávna působilo dětské hřiště u místní základní školy spíše unaveně a neatraktivně. Herní prvky z roku 2013 byly zastaralé a prostor, který měl lákat děti i rodiče, ztrácel svůj půvab. To se však zásadně změnilo díky štedré podpoře Nadace OKD.

Obec získala v rámci grantové výzvy příspěvek ve výši 775 tisíc korun, díky kterému se podařilo proměnit zanedbaný areál v moderní a bezpečné místo pro trávení volného času. „Jedním z největších problémů byl svah, který se postupně sesouval do prostoru hřiště. Novou opěrnou zdí se podařilo nejen tento problém vyřešit, ale navíc vytvořit atraktivní lezeckou stěnu se skluzavkou,“ říká starosta obce David

Novák, který byl pověřen realizací projektu.

Revitalizace přinesla také zcela nové posezení nabízející prostor pro rodinná setkávání i odpočinek. Další herní prvky byly opraveny či vyměněny, takže dnes je hřiště zkolaudované a plně k dispozici široké veřejnosti, nejen žákům základní školy, ale i dětem z mateřinky a obyvatelům obce.

Podpora Nadace OKD se tak stala klíčovým impulzem, díky němuž vznikl moderní prostor, který slouží dětem i dospělým. „Jsme rádi, že Nadace OKD dlouhodobě podporuje projekty, které mají smysl pro celé komunity. Nové hřiště ve Sviadnově je toho krásným důkazem,“ dodává starosta obce.

Hřiště je k dispozici široké veřejnosti – nejen žákům základní školy, ale i dětem z mateřinky a obyvatelům obce.

Fotbalové hřiště v centru města

Celkový pohled na nový sportovní areál v Havířově-Městě u letního kina.

Ředitelka Nadace OKD Monika Němcová s primátorem Havířova Ondřejem Baránkem při slavnostním otevření nového hřiště.

HAVÍŘOV – V Havířově-Městě u letního kina bylo otevřeno nové tréninkové fotbalové hřiště. Investice přesáhla osm milionů korun. Hřiště bude sloužit sportovním klubům i široké veřejnosti. Polovinu nákladů uhradila Nadace OKD prostřednictvím programu Nadace OKD obcím.

Nový prostor k tréninkům potřebovali především hráči Fotbalového klubu Gascontrol, který má přibližně 220 členů. Hřiště splňuje standardní rozměry povolené Fotbalovou asociací ČR a je určeno jak pro mládež, tak pro dospělé.

Výstavba zahrnovala položení přírodního travnatého povrchu s moderním závlahovým systémem, jenž zajišťuje optimální péči o trávnik. Areál je vybaven osvětlením, fotbalovými i ragbyovými brankami a ochrannými sítěmi za brankami, které zvyšují bezpečnost hráčů i diváků. Zázemí doplňují nové střídačky a unimobuňky sloužící jako šatny a sociální zařízení. Úpravy se týkaly také zpevněných ploch v okolí a části přilehlé komunikace.

„Finanční pomoc Nadace OKD byla pro tento projekt zcela zásadní. Díky ní jsme kromě hřiště mohli investovat také do šaten a protipovodňových opatření. Udělali jsme radost nejen fotbalové mládeži, ale i ragbistům, kteří hřiště rovněž využívají. Velmi si této podpory vážíme a věříme, že spolupráce Nadace OKD a města Havířova bude pokračovat i do budoucna,“ uvedla Kateřina Mikulová, vedoucí odboru investiční výstavby Magistrátu města Havířova.